

Člověk a příroda

- **2 krajní podoby vnímání člověka**
  - 1.) Člověk je živočich, pro kterého jsou určujícími podmínkami zákonitosti přírody
  - 2.) Člověk je společenská bytost, která je determinována zákony společnosti
- Člověk je propojením obou těchto pólů
- Člověk vlastně jakoby žije ve dvou světech

Vliv přírody na člověka

- **Přírodní faktory – působí na společnost**
  - **Faktory biologické** – rozdíly mezi lidmi – rasa, pohlaví
  - **Demografické** – hustota obyvatel, přírůstek,...
  - **Geografické** – klimatické podmínky, geografická poloha,...
- Přírodní faktory společnost omezují a zároveň stimulují – objeví se například teorie geografického determinismu (Jak je člověk ovlivněn polohou místa, kde žije)

Vliv člověka na přírodu

- Lidská činnost – práce – vznik – tzv. **Druhé přírody**
- působení člověka na původní přírodu a její přizpůsobení potřebám člověka
- rozdělit, co ovlivňuje přírodu negativně, a co pozitivně je velice složité – je třeba řešit ve vztahu k čemu...

5 mezníků vývoje vztahu člověka a přírody

Počátek lidské historie

- primární závislost člověka na přírodě
- působení člověka na přírodu je zanedbatelné, příroda se s tímto působením lehce vypořádává

První velká dělba práce

- objeví se pastevectví a chovatelství
- člověk se snaží čím dál více přírodu podřizovat svým potřebám
- zásahy člověka do přírody už příroda není schopna jen tak zvládnout (kácení lesů, vypalování, zavlažování,...)

Vznik organizované společnosti

- vyšší stupeň vlády člověka nad přírodou
- hlubší a cílevědomější využití přírody

Průmyslová revoluce

- působení člověka na přírodu skrze průmyslovou výrobu
- zapojování nových přírodních sil do výroby
- dlouhodobější důsledek – devastace a ničení
- příroda považována za nevyčerpatelný zdroj, existující tu jen pro člověka

Vědeckotechnická revoluce

- společnost disponuje novými technologiemi
- v silách společnosti je uchovat i zničit přírodu
- lidstvo na rozcestí